

نیازهای انرژی

2411200771660001

ISSN:2008-4137

ماهنشامه بین المللی آموزشی، پژوهشی و تحلیلی

• نشریه بخش خصوصی • سال چهارم، شماره بیست و هفتم • ۱۳۹۰ • تیرماه ۴۰۰۰ تومان

فراز و فرود HSE در
پتروشیمی، در گفتگو با
دکتر قدرت‌الله نصیریتشکیل وزارت انرژی و
کوچک شدن بدنه دولت
از نگاه دکتر فرشاد مومنیمخالفت قاطع با ادغام
وزارت خانه‌های نفت و
نیرو از نگاه سخنگوی
کمیسیون انرژی مجلس

وسوسه نفت

استراتژی ملی برای سوخت

انتشار گازهای گلخانه‌ای و ارتباط آن با تولید ناخالص داخلی

بیوئند چین با نفت

گفتگو با رئیس بانک سرمایه‌گذاری Goldman Sachs

نیازمندی‌ها نو

چایگاه محیط‌زیست در سند چشم‌انداز

مرثیه‌ای برای نفت

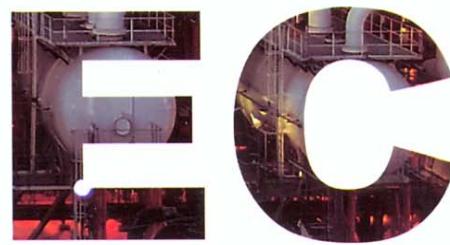
اخبار ناخوش آینده محیط‌زیست ایران تکراری شده است

جایگاه وزارت انرژی در کشور

لزوم تدوین سیاست‌های بلند مدت انرژی در ایران

شفافیت برای رابطه‌های مالی

ضرورت‌های تصویب قانون جامع نفت و گاز

دکتر محسن رناتی
عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

ادغام وزارت خانه، کوچکسازی بدن دولت و نگاه به آینده

بی ثباتی

نگاه کارشناس

آفت دولت در ایران، بزرگی آن نیست، بلکه بی ثباتی است. این امر نشان دهنده آن است که با وجود ۸۰ دارد. می‌رسد در نگاه عمومی، خطای وجود دارد؛ چراکه همگان قصد گذشت ۲۰ سال از خصوصی سازی، همچنان دولت بزرگ تر می‌شود. در واقع می‌توان گفت نگاه کوچکسازی در ایران شکست خورده است. مشکل از جای دیگری است که باید اصلاح شود و نه نگاه به خصوصی سازی.

بنابراین باید بیش از نگرانی برای بزرگی دولت، نگران سازوکارها و روش‌های عملیاتی دولت بود. بد نظر می‌رسد بخش اعظم ناکارآمدی دولت در ایران، معلول بی ثباتی آن است. نه بزرگی آن!

این جراحی شرایطی دارد. زمان، شرایط و پژوهش مناسب، سه شرط اولیه این جراحی است. بد نظر می‌رسد نه زمان کنونی، نه شرایط جاری و نه پژوهشی که اکنون بخواهد دست به چنین جراحی بزرگی بزند، هیچ کدام مناسب نیستند و یافته نمی‌شوند.

تصور غلطی است که با ادغام، دولت کوچک‌تر خواهد شد. مگر می‌شود وزارت خانه جدیدی تشکیل شود، اما نیروهایش، از جمع کارمندان دو وزارت خانه قبلی کمتر شوند. کدام تجربه هست که وزارت خانه‌ای ادغام و نیروهایش کمتر شده باشد؟

مگر ادغام وزارت جهاد کشاورزی و سازمان جهاد کشاورزی، موجب کوچک شدن پیکره وزارت جهاد کشاورزی شد؟ خیر، تمامی نیروها مانند و کار خود را ادامه دادند. بنابراین دولت تنها با ادغام کوچک نمی‌شود. چنانچه مسئله، انتخاب مدیریت واحد بر حوزه انرژی مطرح باشد، مأموریت‌های وزارت نفت و نیرو، مأموریت‌های کاملاً متفاوتی هستند و اگر قرار است حوزه انرژی مصرف انرژی مدیریت شود، این روشن نیست که بتوان آن را به وزارت انرژی بزرگی که درون خود وزارت نفت را دارد، واگذار کرد، بلکه این امر نیازمند تبییر دیگری است.

در واقع، برای کوچکسازی دولت باید نگاه‌ها روش‌ها و فرایندهای اصلاح شوند. درهم‌بریزی ساختارها، به کوچک شدن دولت منجر نمی‌شود. نگاه عددی به حجم و اندازه دولت، نگاه غلطی است.

این سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها را از بین ببرند و از گردونه دولت حذف کنند. نمونه این امر، ادغام یا درواقع بهتر است که گفته شود اتحاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بود؛ ادغام سازمان‌های مدیریت استان‌ها در استانداری‌ها و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در ریاست جمهوری باعث شد بخش بزرگی از ایناشت سرمایه انسانی این سازمان از بین بروند و تجزیه‌ها، این‌روی دنباله مانند و درنهایت به از دست رفتن سابقه و پیشینه تجزیه کارشناسی کشور منجر شد.

نگرانی در این زمینه هم وجود دارد که ادغام در حوزه وزارت نفت، چنین آسیبی را به سرمایه‌های انسانی و ذخیره کارشناسی این وزارت خانه وارد کند. نفت حوزه‌ای تخصصی و پیچیده است که بروز اشوب در آن، وضع موجود را بدتر می‌کند. البته مدیریت بخش انرژی بخشی جدی است، اما نکته قابل طرح این است که مدیریت بخش انرژی باید به حوزه مصرف بیشتر معطوف باشد. پرواپاچ است که ایران، مصرف‌کننده بزرگ انرژی است و شدت انرژی در ایران از سوابی بالاست و از سوی دیگر رو به افزایش دارد و باید بحث شدت مصرف انرژی به درستی مدیریت شود، اما این امر تنها با ادغام حل نخواهد شد.

گمان می‌رود ادغام، مسئله مدیریت مصرف انرژی را بی‌چیده‌تر کند و به تعویق بیندازد؛ زیرا تا سال‌ها این وزارت‌خانه‌ها در گیر مسائل داخلی ادغام، تینین جایگاه‌ها، رده‌های شغلی و سازماندهی داخلی خواهند بود و از سیاست‌های کلان حوزه انرژی غفلت خواهند ورزید. بنابراین می‌توان گفت، جراحی نظام اداری لازم است، اما

فریبه بودن دولت مشکل بزرگی است که به اصلاح نیاز دارد، اما بیش از آن، باید بی ثباتی دولت برطرف شود. با اصلاح سیاست‌های خلق‌الساعه، اصلاح تصمیم‌های یک‌شبیه، اصلاح روش‌هایی که در اقتصاد، انسوب به‌پا می‌کنند... و همچنین بدون دولت پایدار باید، با سیاست‌های سازگار، تعادل عملیاتی و سیاست‌گذاری، نمی‌توان حجم دولت را کوچک کرد درواقع شکست ۲۰۱۳-اله تجزیه خصوصی سازی، از این نکته نشان دارد که تلاش برای کوچک شدن دولت در ایران تاکنون بی‌نتیجه بوده است.

زمانی که برنامه‌های بلندمدت در تقدرات و سیاست‌های دولت حاکم نیستند، ادغام‌ها موجب بی ثباتی و بی‌ برنامگی بیشتر می‌شوند. اکنون که دولت در حوزه سیاست خارجی و جلب سرمایه‌گذاری خارجی برای بخش‌های نفت و گاز، به بالاتکلیفی دچار شده و در سرمایه‌گذاری حوزه‌های بالادستی نفت و گاز، رکود وجود دارد، اجرای فازهای مختلف پارس جنوبی، متوقف است... ادغام وزارت خانه‌ای نفت و نیرو موجب تشدید بی ثباتی و بی‌ برنامگی می‌شود و کارآمدی دولت را کاهش می‌دهد.

در حالی که ادغام در شرایط بی ثباتی، بخش بزرگ از سرمایه‌های انسانی را آشفته و تجزیه‌ها و برنامه‌ها را به روزمرگی و استهلاک دچار می‌کند، باید توجه داشت که سرمایه‌های انسانی برای شکوفایی و کارآمد بودن، به فضای بایتان نیاز دارند. این ادغام‌ها، سرمایه‌های انسانی را از جایگاه خود خارج می‌کنند، حتی ممکن است کارآمدی